

Schuldeisers

Datum: 30 april 2018

Het faillissement van een schuldenaar wordt op dinsdag ter zitting uitgesproken. De faillietverklaring treedt vervolgens met terugwerkende kracht in werking vanaf 00.00 uur. De activa en passiva van de failliet worden op dit tijdstip gefixeerd. Dit tijdstip vormt een belangrijk peilmoment in de verdere afwikkeling van het faillissement. Op grond van artikel 24 Fw is de boedel namelijk niet aansprakelijk voor verbintenissen die na de faillietverklaring ontstaan. Schulden die na dit fixatiemoment ontstaan, vallen in beginsel buiten het faillissement. Deze kunnen dan niet ingediend worden bij de curator. Na de faillietverklaring zullen schuldeisers zich melden bij de curator. De curator zal hun vorderingen moeten beoordelen, mede naar hun ontstaansmoment. In een faillissement wordt voorts een onderscheid gemaakt tussen de verschillende categorieën schuldeisers. Aan deze categorieën is namelijk een rangorde verbonden. In het navolgende zullen deze categorieën worden besproken en vervolgens zal worden besproken wat er met de ingediende vorderingen gebeurt. Tenslotte wordt afgesloten met een uitleg over de bijzondere positie van pand- en hypotheekhouders in een faillissement.

Soorten schuldeisers

Boedelschuldeisers

Zoals hiervoor is gebleken komen in beginsel alleen schulden die vóór het faillissement zijn ontstaan voor uitkering in aanmerking. Vorderingen van na de faillissementsdatum kunnen namelijk in beginsel niet worden ingediend in het faillissement. Boedelvorderingen vormen een uitzondering op deze regel. Deze kunnen namelijk na de faillietverklaring ontstaan. Dit kan op drie manieren, namelijk 1) op grond van de wet, 2) omdat de curator een verplichting is aangegaan en 3) doordat de curator in strijd met een door hem na te leveren verbintenis of verplichting heeft gehandeld. Schuldeisers met een boedelvordering hoeven hun vordering niet in te dienen bij de curator ter verificatie. Deze vorderingen vallen buiten het faillissement en worden in beginsel onmiddellijk uit de boedel voldaan. Zij genieten daarmee de hoogste voorrang.

Preferente schuldeisers

Vorderingen die geen boedelvordering zijn, moeten worden ingediend ter verificatie. Bepaalde vorderingen die ontstaan zijn vóór de faillietverklaring genieten ook voorrang boven de 'gewone' vorderingen (de zogenaamde concurrente vorderingen). Deze preferentie is wettelijk bepaald en hangt vaak samen met de hoedanigheid van de schuldeiser. Preferente schuldeisers zijn bijvoorbeeld de fiscus, het UWV en werknemers. Zij hebben een algemeen voorrecht op het vermogen van de failliet. De preferente schuldeisers krijgen hun vorderingen uitgekeerd nadat de boedelschuldeisers zijn voldaan. Naast de wettelijk bepaalde voorrang van bepaalde schuldeisers, kunnen schuldeisers ook feitelijk een voorrang verwerven. Dit zijn de schuldeisers met voorrangrechten, zoals een eigendomsvoorbehoud of een recht van reclame. Zij hebben met deze bijzondere voorrangrecht en ook een sterkere positie in het faillissement dan de concurrente schuldeisers.

Concurrente schuldeisers

Concurrente schuldeisers zijn schuldeisers zonder voorrang. Het komt vaak voor dat concurrente schuldeisers niets uitgekeerd krijgen, omdat na de betalingen aan de boedelschuldeisers en (een gedeelte van) de preferente schuldeisers de boedel leeg is. Toch doet een concurrente schuldeiser er goed aan om zijn vordering in te dienen bij de curator ter verificatie. De vordering kan worden ingediend samen met de rente en kosten die zijn opgebouwd tot aan de faillietverklaring. Rente en kosten die na de faillietverklaring zijn ontstaan, kunnen in beginsel niet worden ingediend in het faillissement.

Verschuldigde boetes kunnen alleen dan ingediend worden, wanneer deze voor faillissementsdatum zijn vervallen.

Wat doet de curator met de vorderingen?

Bevinden zich voldoende baten in het faillissement dan zal de curator tot beoordeling van de vorderingen overgaan. De vorderingen worden dan voorlopig erkend of betwist en op een lijst geplaatst. Hierna vindt in beginsel de verificatievergadering plaats op de rechtbank ten overstaan van een rechter. Tijdens deze vergadering, waarvoor de schuldeisers worden uitgenodigd, worden de vorderingen definitief erkend dan wel betwist. Indien de vordering wordt betwist, kan dit worden voorgelegd aan de rechtbank in een (renvooi)procedure. De curator stelt uiteindelijk aan de hand van de geverifieerde schuldenlijst de uitdelingslijst op en zal tot uitdeling overgaan. In de praktijk vindt niet altijd een verificatievergadering plaats. Dit zal zich pas voordoen wanneer de curator na de voldoening van de boedelvorderingen en de preferente vorderingen middelen over heeft om ook aan de concurrente schuldeisers een (gedeeltelijke) uitkering te doen. Wanneer dit niet het geval is, zal het faillissement worden afgewikkeld zonder verificatievergadering. Indien ook de preferente schuldeisers geen uitkering kunnen verwachten, zal het faillissement in beginsel worden opgeheven wegens een gebrek aan baten.

Een bijzondere groep schuldeisers (separatisten)

Separatisten zijn schuldeisers met een zakelijk zekerheidsrecht. Dit zijn onder meer pand- en hypotheekhouders. Zij vormen een aparte categorie schuldeisers, omdat zij hun rechten tot uitwinning tijdens faillissement mogen uitoefenen alsof er geen faillissement is. Dit betekent dat het algemeen beslag dat op het vermogen van de failliet is gelegd, voor deze zakelijk gerechtigden niet geldt. Zij kunnen de zaken waarop zij rechten hebben uitwinnen en hun vorderingen via deze weg verzilveren. Zij hoeven de vereffening, verificatie en uitdeling door de curator niet af te wachten. Andere zakelijk gerechtigden zijn schuldeisers met een retentierecht.

Dit is een artikel van Linde van Dieren-Muller.

Voor meer informatie:

Linde van Dieren-Muller
+31 30 25 95 546
lindevandieren@vbk.nl